

Το μάθημα της λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Ενότητα 11: Σχέδια διδασκαλίας φοιτητών

Ελένη Χοντολίδου

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

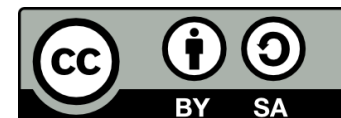

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

Σχέδια διδασκαλίας φοιτητών – παρουσιάσεις:

Α. Ο πολλαπλός ρόλος της μητέρας στο πέρασμα του χρόνου.

Β. Κόμικ: η σχολική ζωή και η εφηβεία.

Γ. Σχολική ζωή : ιστορική και διαπολιτισμική προσέγγιση.

Δ. Λαϊκά μαγικά παραμύθια απ' όλο τον κόσμο.

Ε. Επιστημονική Φαντασία. «Δυστοπία στη λογοτεχνία».

ΣΤ. Η φιλία.

Α. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

**ΤΙΤΛΟΣ: Ο πολλαπλός ρόλος της μητέρας στο πέρασμα του
χρόνου**

ΤΑΞΗ: Γ΄ Γυμνασίου

**Εισηγητές: Άννα Κωντζόγλου, Νικολόζ Σιντελασβίλι,
Παρθένα Τεκίδου, Σμαρώ Τεκίδου.**

Εισαγωγή

Η μάνα αποτελεί καταλυτικό στοιχείο των οικογενειών, αλλά και των κοινωνιών. Ως εκ τούτου, θα είχε ενδιαφέρον να διερευνήσουμε το θέμα σε σχέση με τη μητέρα, ένα θέμα που το θεωρούμε τόσο δεδομένο, ώστε να λησμονούμε την τεράστια σημασία του. Θεωρούμε ότι ο ρόλος της μητέρας στην οικογένεια είναι τόσο πολυποίκιλος που τα παιδιά πολλές φορές αδυνατούν να τον κατανοήσουν. Είναι απαραίτητο, λοιπόν, να προσπαθήσουμε να διαλευκάνουμε το θέμα όσο μπορούμε, γιατί αποτελεί ένα μεγάλο αλλά και ενδιαφέρον μυστήριο. Και ίσως τότε θα μάθουμε όλοι μας να εκτιμούμε κάποια πράγματα που έως τώρα αγνοούσαμε.

Σκοποθεσία

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να κατανοήσουν ότι κάποιες αντιλήψεις είναι αναπαραγωγή των κοινωνικών στερεοτύπων,
- να έρθουν σε επαφή με τα διάφορα είδη λογοτεχνίας (θέατρο, μυθιστόρημα, ποιήματα, δοκίμια),
- να τους δημιουργηθούν κίνητρα για προσωπική έκφραση,
- να αναγνωρίζουν τις μητρικές αξίες και ιδέες που υπάρχουν στα λογοτεχνικά κείμενα.

Δεξιότητες

Με την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του σεναρίου οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:

- να ανιχνεύουν κοινωνικά στερεότυπα προς το πρόσωπο της μητέρας σε κάθε είδους κείμενο, αλλά και να ελέγχουν αν το λογοτεχνικό κείμενο τα αναπαράγει ή τα αποτρέπει,
- να γνωρίσουν τις εκφάνσεις της μητρικής φιγούρας και προσωπικότητας,
- να συνειδητοποιήσουν τον βαθμό επιρροής που ασκεί η μητέρα στη διαμόρφωση προσωπικότητας των παιδιών, αλλά και στη ψυχολογία τους,
- να διακρίνουν, να εκτιμήσουν και να δικαιολογήσουν τους διαφορετικούς ρόλους της μητέρας,
- να εντοπίζουν τις ιδέες των ηρώων και να τις συσχετίζουν με τις κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες.

Ρόλος διδάσκοντα

Ο διδάσκων έχει το ρόλο του συντονιστή, του συμβούλου, του εμπνευστή της συλλογικής προσπάθειας, του βοηθού της έρευνας, ώστε να επιτυγχάνεται η οικοδόμηση της γνώσης από τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Κείμενα

Αποσπασματικά λογοτεχνικά κείμενα

- Οζ, Άμος (2004). *Ιστορία αγάπης και σκότους*/μτφρ. Ιακώβ Σιμπή. Αθήνα: Καστανιώτη
- Ρίτσος, Γιάννης (1974⁴). «Μια ασήμαντη ιστορία», από τις *Μαρτυρίες*. Αθήνα: Κέδρος, σ. 62

Λογοτεχνικά ποιήματα

- Καστανιώτης, Θανάσης Α. & Θανάσης Θ. Νιάρχος (19982). *Τα ωραιότερα ποιήματα για τη μάνα*. Αθήνα: Καστανιώτη

Μυθιστορήματα

- Καρλάυλ, Έλεν (χ.χ). *Η Μάνα*/μτφρ. Άρης Αλεξάνδρου. Αθήνα: Γκοβόστης.
- Γκάμπε, Ντόρα (1965). *Εγώ, η μητέρα μου κι ο κόσμος*/μτφρ. Γιάννης Ρίτσος. Αθήνα: Κέδρος
- Γκόρκι, Μαξίμ (1989). *Η μάνα*/μτφρ. Μέλπω Αξιώτη. Αθήνα: Θεμέλιο.
- Μάτεσις, Παύλος (1994³³). *Η μητέρα ενός σκύλου*. Αθήνα: Καστανιώτη.

ΚΝΛ Β΄ Γυμνασίου

- Μπακ Περλ, *Η μάνα*/μτφρ. Ελένη Γονατοπούλου. Αθήνα: Μίνωας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Ταινίες: Brian Gilbert (1991), *Ποτέ χωρίς την κόρη μου*,

- Chris Columbus (1998), *Stepmom*,
- Scott Hicks (2007), *No Reservations*,
- Mark Rosman (2005), *The Perfect Man*.

Διαφημίσεις: [χιουμοριστική διαφήμιση της ελληνίδας μάνας](#).

Φωτογραφίες από την ιστοσελίδα google.

Τραγούδια: «Μάνα μου»-Κότσιρας, «Της Μάνας η καρδιά»- Παντελής Θαλασσινός.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Ηλεκτρονικός υπολογιστής στη διάθεση του εκπαιδευτικού και των μαθητών.

Εφαρμογές: PowerPoint και Word για τις ομαδικές δραστηριότητες-φύλλα εργασίας, πρόγραμμα αναπαραγωγής πολυμέσων για την ταινία που θα προβληθεί (*The perfect man*), για τις ηχογραφημένες απαγγελίες ποιημάτων και για τα σχετικά με το θέμα τραγούδια.

Προβολέας για την Α΄ και ίσως και για τη Γ΄ φάση και, φυσικά, είναι απαραίτητο να υπάρχει και διαδίκτυο.

Προαιρετικά: πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνων, ηχογραφικό μηχάνημα και φωτογραφική μηχανή ανάλογα με τις τυχόν αντίστοιχες δραστηριότητες των παιδιών (τροποποίηση εξώφυλλου ενός βιβλίου, συνεντεύξεις-φωτογραφίες).

Προϋποθέσεις υλοποίησης: αίθουσα ηλεκτρονικών υπολογιστών και βιβλιοθήκη.

Μεθοδολογία διδασκαλίας

Εναλλαγή μετωπικής και ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας.

Εξασφάλιση ανομοιογένειας ομάδων.

Εκπαιδευτικός: εμπυχωτής, καθηγητής, συντονιστής, σύμβουλος.

Φάσεις

- Α΄ Φάση: πριν από την ανάγνωση (περίπου 3 διδακτικές ώρες).
- Β΄ Φάση: ανάγνωση (περίπου 13 διδακτικές ώρες).
- Γ΄ Φάση: μετά την ανάγνωση (περίπου 4 διδακτικές ώρες).

Α΄ ΦΑΣΗ: πριν την ανάγνωση

- Μεθόδος του brainstorming. Ο εκπαιδευτικός γράφει με μεγάλα γράμματα στον πίνακα τη λέξη «ΜΗΤΕΡΑ». Στη συνέχεια, παροτρύνει τους μαθητές και τις μαθήτριες να πουν συνειρμικά λέξεις που τους δημιουργεί το άκουσμα της λέξης μητέρα.
- Προβολή βίντεο μικρού μήκους ([χιουμοριστική διαφήμιση της ελληνίδας μάνας](#)) για την περαιτέρω κατανόηση του θέματος.
- Ο εκπαιδευτικός: Απόσπασμα για τη μάνα από το μυθιστόρημα *Ιστορία αγάπης και σκότους* του Άμος Οζ, και από το βιβλίο *Εγώ, η μητέρα μου κι ο κόσμος (Μοναξιά, Η δουλειά)* της Γκάμπε Ντόρα .
- Απαγγέλει ποιήματα από τη συλλογή *Ωραιότερα ποιήματα για τη μάνα (Η μητέρα, Γεώργιος Βιζυηνός, Εργαζόμενη μητέρα, Μαριέττα Πεπελάση, Μάνα, Γεράσιμος Μαρκοράς)*.
- Σχολιασμός-συζήτηση.
- Σημείωση: Κάθε μαθητής και κάθε μαθήτρια κρατά από ένα ημερολόγιο-portfolio, στο οποίο θα συμπεριλάβει τις ομαδικές και ατομικές του εργασίες καθώς και τα συναισθήματά του για το όλο εγχείρημα.

Β΄ ΦΑΣΗ: ανάγνωση

- Απαγγελία ποιημάτων από τους μαθητές και τις μαθήτριες.
- Χωρισμός των μαθητών σε 4 ομάδες με βάση τις επιδόσεις τους.
- Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει τη μελέτη ενός σύγχρονου λογοτεχνικού βιβλίου και τη συμπλήρωση ενός φύλλου εργασίας.
- Δίνονται οδηγίες για την παρουσίαση των βιβλίων.
- Προβολή – σχολιασμός ταινίας *The perfect man*.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

Βιβλίο προς μελέτη: *Η μητέρα του σκύλου*, Παύλος Μάτεσις

- Δραστηριότητα 1^η: Προτείνετε άλλους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε η μάνα- κ. Ασημίνα να συντηρήσει την οικογένειά της με διαφορετικό τρόπο από αυτόν που το έκανε.
- Δραστηριότητα 2^η: Πώς εξηγείτε τον τρόπο με τον οποίο ξεκίνησε η Παραού την καριέρα της ως ηθοποιός; Πιστεύετε ότι επηρεάστηκε σε ορισμένο βαθμό από την συμπεριφορά της μάνας της όταν ήταν μικρή;
- Δραστηριότητα 3^η: Σχεδιάστε ένα εναλλακτικό εξώφυλλο για το βιβλίο και δώστε έναν νέο τίτλο.
- Δραστηριότητα 4^η: Διαλέξτε ένα χωρίο μέσα από το βιβλίο που σας άρεσε ή σας έκανε εντύπωση και σχολιάστε το.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Β' (1)

Βιβλίο προς μελέτη: *Η μάνα*, Μαξίμ Γκόρκι

- Δραστηριότητα 1^η: Υποθέστε ότι είστε ο πατέρας του Πάβελ. Πώς θα αντιδρούσατε εσείς ως οικογενειάρχες βλέποντας το γιο να «παραστρατεί» από τη νόρμα της φάμπρικας, αλλά και τη μητέρα να βοηθά το γιο της στις παρακινδυνευμένες αποστολές των συντρόφων του;
- Δραστηριότητα 2^η: Στο εξώφυλλο του βιβλίου σας παρατίθεται μία εικόνα με μία μητρική φιγούρα. Αναζητήστε στη google.com μία εναλλακτική εικόνα/φωτογραφία που κατά τη γνώμη σας συνδέεται καλύτερα με το περιεχόμενο του βιβλίου. Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Β' (2)

Βιβλίο προς μελέτη: *Η μάνα*, Μαξίμ Γκόρκι

- Δραστηριότητα 3^η: Δημιουργήστε έναν φανταστικό διάλογο ανάμεσα σε σας και στη μητέρα Πελαγία στη προσπάθειά σας να ανακαλύψετε το ανυπόφορο παρελθόν της. Τι πιθανές δυσκολίες μπορεί να πέρασε πρώτα ως γυναίκα της εποχής της και ύστερα ως μητέρα-σύζυγος; Πώς νομίζετε ότι επέδρασαν τελικά οι δυστυχίες της μάνας στην υπερπροστατευτική συμπεριφορά απέναντι στο γιο της;
- Δραστηριότητα 4^η: Δείτε το [κλέφτικο δημοτικό τραγούδι](#). Πίσω από τη μορφή του ήρωα αχνοφαίνεται και η μορφή της μάνας, η οποία φαίνεται να κάνει πίσω στην απόφαση του γιου της. Θεωρείτε ότι παρουσιάζει ομοιότητες με τη μάνα του βιβλίου που μελετήσατε; Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Γ' (1)

Βιβλίο προς μελέτη: *Η μάνα*, Έλεν Καρλάϋλ.

- Δραστηριότητα 1^η: Μέσα από το βιβλίο της Έλεν Καρλάϋλ, πώς παρουσιάζεται ο ρόλος της μητέρας; Δίνει βαρύτητα στην ανατροφή των παιδιών της;
- Δραστηριότητα 2^η: Να σχολιάσετε σε 10-20 σειρές την παράγραφο:

«Τώρα δεν είχα πια παιδιά. Ο γκρεμιστής γκρεμίστηκε, ο χτίστης ανήκε στην πέτρα του, η μάνα ανήκε στα παιδιά της, εκείνη που αναζητούσε την αλήθεια προδόθηκε. Αγώνας. Όλο αγώνας. Όλο πόνος και αγώνας. Και είχα και γω τον δικό μου αγώνα και είχα και γω τον δικό μου τον πόνο και ήμουν πλούσια σε αγώνα και πλούσια σε πόνο γιατί ήμουν πλούσια σε ζωή».

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Γ' (2)

Βιβλίο προς μελέτη: *Η μάνα*, Έλεν Καρλάϋλ.

- Δραστηριότητα 3^η: Να αλλάξετε τη στάση της μητέρας στις σημαντικές καταστάσεις του βιβλίου και να δημιουργήσετε μία διαφορετική υπόθεση.
- Δραστηριότητα 4^η: Να εντοπίσετε τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ του βιβλίου *Η μάνα* και του κειμένου *Μια ασήμαντη ιστορία* από τις μαρτυρίες του Γιάννη Ρίτσου.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Δ' (1)

Βιβλίο προς μελέτη: *Η μάνα*, Περλ Μπακ.

- Δραστηριότητα 1^η: Να βρείτε στο μυθιστόρημα λέξεις και φράσεις που αναφέρονται στη μητέρα και σχετικό φωτογραφικό υλικό από το διαδίκτυο. Στη συνέχεια να τα εντάξετε στο κείμενό σας ως υπερσυνδέσμους.
- Δραστηριότητα 2^η: Με αφορμή τις λέξεις και φράσεις που βρήκατε στην παραπάνω δραστηριότητα σχετικά με τη μητέρα, γράψτε ένα μονόλογο, σε πρωτοπρόσωπη αφήγηση, ώστε να γίνουν αντιληπτές σκέψεις και συναισθήματά της.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Δ' (2)

- Δραστηριότητα 3^η: Να επισημάνετε στο κείμενο τις συνθήκες ζωής και εργασίας της μάνας, καθώς και τις αξίες εκείνης της εποχής. Να τις συγκρίνετε με το σημερινό τρόπο ζωής. Στη συνέχεια, αναζητήστε στο διαδίκτυο φωτογραφίες και φτιάξτε ένα PowerPoint αντιπαραθέτοντας τις δύο εποχές του παλαιού και σύγχρονου κόσμου.
- Δραστηριότητα 4^η: Αφού μελετήσετε το κείμενο *Η μητέρα του σκύλου*, Παύλος Μάτεσις, να συγκρίνετε τα δύο βιβλία σχετικά με τη μητέρα. Υπάρχει αφοσίωση αυτής προς τα παιδιά της; Με ποιο τρόπο την εκδηλώνει; Συμφωνείτε ή διαφωνείτε, και γιατί; Υπάρχουν προβλήματα, και αν ναι, ποια είναι αυτά; Διαφαίνεται η παραδοσιακή πατριαρχική οικογένεια;
- Δραστηριότητα 5^η: Ποιες κοινωνικές συνθήκες, στερεότυπα αντιμετωπίζει η μάνα και η γιαγιά στα βιβλία *Η μητέρα του σκύλου*, και *Η μάνα*, Περλ Μπακ, αντίστοιχα; Είναι συμβατές με το σήμερα; Γράψτε ένα κείμενο 250 λέξεων, στο οποίο τη μία παράγραφο θα τη μεταφέρετε στο παρελθόν.

Γ΄ ΦΑΣΗ: μετά την ανάγνωση

- Οι μαθητές αναλαμβάνουν τη διεξαγωγή ενός μικρού θεατρικού σχεδιασμού (το θέατρο του καταπιεσμένου) στο οποίο μιμούνται ορισμένες οικογενειακές φιγούρες με έμφαση στο ρόλο της καταπιεσμένης μητέρας.
- Ο εκπαιδευτικός καλεί τον καθηγητή της Πληροφορικής για την αξιοποίηση των ΤΠΕ: εκμάθηση δημιουργίας ppt και blog.
- Την τελευταία ώρα οι μαθητές καλούνται να γράψουν ένα φανταστικό γράμμα στη μητέρα τους.
- Διεξαγωγή ημερίδας.

Αξιολόγηση

Οι μαθητές και οι μαθήτριες αξιολογούνται με βάση:

- το γραπτό ή προφορικό τους λόγο,
- τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες και την επίτευξη της συνεργασίας, καθώς και με την επικοινωνία τους με τον καθηγητή,
- την ικανότητά τους να εκτελούν σωστά τις παραοτρύνσεις του καθηγητή,
- τις ψυχοκινητικές τους δεξιότητες,
- την ικανότητά τους να διακρίνουν, εν τέλει, τους πολυποίκιλους ρόλους της μάνας μέσα στην οικογένεια και όχι μόνο,
- την ανάπτυξη της αναγνωστικής τους ικανότητας,
- την ικανότητά τους να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες,
- τη συμμετοχή τους στο μάθημα και στο σχολιασμό των κειμένων και των άλλων εργασιών,
- την ικανότητά τους να επιχειρηματολογούν επαρκώς τις θέσεις τους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Β. Κόμικ: η σχολική ζωή και η εφηβεία

Εισηγήτριες:

Μαριάνθη Ευαγγελίδου

Ευδοκία Μπαλάση

Στοιχεία

- Τάξη: Α΄ Γυμνασίου.
- Γνωστικό αντικείμενο: Νεοελληνική λογοτεχνία.
- Συμβατότητα με το νέο Π.Σ: Δεν υπάρχει.
- Προτεινόμενη διάρκεια: 24 ώρες.
- Δοκιμάστηκε σε σχολείο: Όχι.
- Μπορεί να εφαρμοστεί στην τυπική εκπαίδευση: Ναι, θα μπορούσε να εφαρμοστεί στην τυπική εκπαίδευση.

Τέχνη και τεχνική των κόμικ

- Μέχρι το 1960 είχαμε πιο πολύ κείμενο και λιγότερες εικόνες.
- Τα κόμικ ακολουθούν ένα σενάριο.
- Δεν έχουν κάποια νόρμα λόγου και εικόνας.

Ηχητικοί κώδικες στα κόμικ

- Οι φωνές προέρχονται από τον αφηγητή, τους ήρωες και το περιβάλλον.
- Η φωνή του αφηγητή είναι αντικειμενική και με κεφαλαία γράμματα.
- Οι φωνές των ηρώων εκφέρονται σε μπαλονάκια. Με μικρά γράμματα σηματοδοτείται το ψιθύρισμα, ενώ με μεγάλα γράμματα η βροντερή φωνή.
- Η χροιά των φωνών αποδίδεται με εικόνες, π.χ. ο μελωδικός λόγος απεικονίζεται σε πεντάγραμμο με νότες.
- Οι ήχοι του περιβάλλοντος αποτυπώνονται με την ηχητική καταγραφή, π.χ. τσαφ-τσουφ το τραίνο που ταξιδεύει.

Ψυχολογικοί κώδικες

Οι ψυχολογικοί κώδικες αποδίδονται με:

- την οπτική γωνία σκόπευσης και με
- την ταυτότητα της ματιάς που τους παρουσιάζει.

Σκοποθεσία σχεδίου διδασκαλίας

Επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να κατανοήσουν τα κόμικ ως ένα ιδιαίτερο αφηγηματικό είδος,
- να προσεγγίσουν την τεχνική των κόμικ,
- να γνωρίσουν ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά τους,
- να αντιληφθούν τον τρόπο συλλειτουργίας λόγου και εικόνας,
- να κατανοήσουν την πολυπλοκότητα και τη σημαντικότητα της σχολικής ζωής,
- να έρθουν σε επαφή με αξιόλογα κόμικ που δείχνουν τις διάφορες εκφάνσεις της σχολικής ζωής.

Δεξιότητες

Επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:

- να αναπτύξουν γνωστικές και εκφραστικές δεξιότητες στο επίπεδο του λόγου και της εικόνας,
- να μπορούν να συγκρίνουν τη σχολική ζωή της εποχής τους με άλλες εποχές,
- να είναι ικανοί και ικανές να παράγουν κείμενα στα οποία θα συμπορεύονται ο λόγος με την εικόνα,
- να εντοπίζουν τις δυσκολίες της σχολικής ζωής.

Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.)

Σε αυτήν την ενότητα η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε θα είναι περιορισμένη και θα γίνει εκεί που κρίνεται σκόπιμο. Τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν είναι τα παρακάτω:

- έρευνα στο internet,
- power point,
- προβολέας βίντεο,
- word και hyper-link.

Α΄ φάση: γνωριμία με τα κόμικς

- Αναφορά του θέματος από τον καθηγητή.
- Προβολή εικόνων του κόμικ «Ιθάκη» Κ. Καβάφης.
- Φωτοτυπίες σύντομων κόμικς και μελέτη μέσα στην τάξη.
- Συλλογή κόμικς της αρεσκείας των παιδιών και συζήτηση μέσα στην αίθουσα.
- Διευκρινίσεις από τον εκπαιδευτικό.
- Προβολή ολιγόλεπτου οπτικοποιημένου κόμικ “La luna”.
- Δημιουργία διαλόγων-σύντομων προτάσεων πάνω σε εικόνες που θα στηρίζονται στο οπτικοποιημένο κόμικ.
- Επεξήγηση από τον καθηγητή για το λογοτεχνικό είδος των κόμικς.

Β' φάση: διδασκαλία κόμικ μεγάλης έκτασης

Θεματική ενότητα: σχολική ζωή και εφηβεία

4 ομάδες:

- B1: Μαφάλντα (τομ. 1-12, εκδ. Παρά πέντε), Quino.
- B2: Λου, τα 13α γενέθλια(εκδόσεις Πατάκη),Neel Julien.
- B3: Μαφάλντα (τομ. 1-12, εκδ. Παρά πέντε), Quino.
- B4: Χαμηλές πτήσεις, Με τον κηδεμόνα σου (τομ. 6, εκδ. Γράμματα), Αρκάς.
- Αξίζει να σημειωθεί πως στην Α' και Β' φάση ο δάσκαλος θα χωρίσει την τάξη σε 4 ομάδες (5-6 ατόμων). Αυτό, βέβαια, προϋποθέτει ότι ο εκπαιδευτικός θα φροντίσει οι ομάδες να είναι ίσες από άποψη δυνατοτήτων έτσι, ώστε να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στα φύλλα εργασιών και να αποφευχθούν τυχόν αδικίες και ανισότητες.

Ομάδα Β1: Μαφάλντα

Δραστηριότητες:

- να συνθέσετε τους διαλόγους εξ αρχής από 4 σελίδες του κόμικ εκφέροντας αρνητικές απόψεις σχετικά με τη σχολική ζωή,
- καλείστε να συλλέξετε εικόνες και να δημιουργήσετε ένα κολλάζ με σκέψεις σας, που θα πρεσβεύουν μηνύματα υπέρ της λειτουργίας των σχολείων και τα όσα αυτά προσφέρουν,
- με αφορμή ένα επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων «Μαθίλδη», που είναι βασισμένη στο κόμικ, να συγκρίνετε τις δύο ηρωίδες καταγράφοντας τα κοινά σημεία και τις διαφορές τους,
- να καταγράψετε όλους τους ήρωες του κόμικ και τα εξωτερικά χαρακτηριστικά που τους διαφοροποιούν από τους υπόλοιπους,
- Βρείτε στο διαδίκτυο εικόνες και καταγράψτε πληροφορίες για το σχολείο στα χρόνια της Μαφάλντα.

Ομάδα Β2: Λου, τα 13α γενέθλια

Δραστηριότητες:

- να σκιαγραφήσετε τη σχέση που παρουσιάζεται στο κόμικ ανάμεσα στη Λου και τη μητέρα της και να τη συγκρίνετε με τη σχέση της μητέρας με τη γιαγιά της,
- να γίνει διάγραμμα με όλους τους χαρακτήρες που εμφανίζονται στο κείμενο, χωρισμένους σε δύο ομάδες, ενηλίκων και παιδιών και να αποδοθούν τα χαρακτηριστικά του καθενός (επίθετα για τον χαρακτήρα),
- να περιγράψετε το χωριό της Λου. Ποια είναι τα κοινά και ποιες οι αντιθέσεις με το χωριό που εσείς έχετε στο μυαλό σας;
- με αφορμή τις διαφορετικές γενιές που παρουσιάζονται στο κόμικ (γιαγιά, μαμά, παιδί), να εντοπίσετε τις απόψεις τους πάνω σε διάφορα θέματα,
- να παρουσιάσετε την ιστορία στην τάξη με μορφή παιχνιδιού γνώσεων. Η ομάδα που διάβασε την ιστορία της Λου προετοιμάζει ερωτήσεις που αφορούν τα λόγια των προσώπων και στη συνέχεια, αφού διαβάσει ένα κομμάτι της ιστορίας στην τάξη, θα απευθύνει τις ερωτήσεις στους παίκτες/συμμαθητές της.

Ομάδα Β3: Μαφάλντα

Δραστηριότητες:

- να αναλύσετε την προσωπικότητα της ηρωίδας και να εξηγήσετε τη στάση της απέναντι στο σχολικό θεσμό,
- να συνθέσετε σε word ολοκληρωμένους διαλόγους από 3 σελίδες του κόμικ και να τους παρουσιάσετε σαν θεατρικό στην ημερίδα που θα δημιουργηθεί στο τέλος της ενότητας,
- να συγκρίνετε το σχολείο που παρουσιάζει η Μαφάλντα στο κόμικ με το σχολείο στο οποίο φοιτάτε, και να δημιουργήσετε πίνακα στο word με τα υπέρ και τα κατά,
- ποια η σχέση της Μαφάλντα με τους φίλους της; Να την παρουσιάσετε σε μία σύντομη καταγραφή συναισθημάτων (από εκείνη προς αυτούς),
- να παρουσιάσετε το σχολείο του μέλλοντος και πώς θα θέλατε αυτό να είναι σε μία ζωγραφιά και με μικρά σχόλια.

Ομάδα Β4: Χαμηλές πτήσεις, Με τον κηδεμόνα σου

Δραστηριότητες:

- να καταγράψετε την αντίδραση του μικρού όταν ο πατέρας του ανακοινώνει ότι πρέπει να μορφωθεί, και στη συνέχεια να παρουσιάσετε γραπτώς την αντίθετη αντίδραση,
- να δημιουργήσετε μία λίστα στο word, σημειώνοντας τις συνεχείς τιμωρίες που βάζει ο δάσκαλος στο μαθητή και στη συνέχεια να συγκρίνετε αυτή τη στάση με το παρόν εκπαιδευτικό σύστημα,
- πώς παρουσιάζεται η συμπεριφορά του μαθητή απέναντι στο δάσκαλο; Να καταγράψετε δύο διαλόγους μέσα από το κόμικ που δικαιολογούν αυτή του τη στάση,
- στο τέλος του κόμικ βλέπουμε τον μικρό να διακόπτει το σχολείο. Να ζωγραφίσετε το δικό σας κόμικ με πρωταγωνιστές το σπουργίτι και τους εαυτούς σας και να το εμπλουτίσετε με το διάλογο που θα κάνατε μαζί του ώστε να το συμβουλέψετε,
- αφού πρώτα διαβάσετε το κόμικ, αρχικά να μοιράσετε ρόλους σε όλα τα μέλη της ομάδας και έπειτα να προετοιμάσετε τη δραματοποίηση ενός κομματιού της αρεσκείας σας από το διάλογο του κόμικ, προκειμένου να το παρουσιάσετε στην ημερίδα που θα πραγματοποιηθεί.

Γ' φάση: μετά την ανάγνωση

Σε αυτή τη φάση κάθε ομάδα αναλαμβάνει να παρουσιάσει:

- τα βασικά γνωρίσματα του κόμικ που της είχε ανατεθεί, ώστε να ενταχθούν και οι υπόλοιποι στην πλοκή της ιστορίας (χρόνο και τόπο της ιστορίας, πλοκή, βασικοί χαρακτήρες, αντιπροσωπευτικά αποσπάσματα από κάθε κόμικ),
- τα αποτελέσματα των υπόλοιπων δραστηριοτήτων (γραπτές εργασίες γύρω από το θέμα του κόμικ, φωτογραφίες, κολάζ, δραματοποίηση του κόμικ, κ.λπ.).

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση γίνεται στο τέλος της διδακτικής ενότητας με βάση:

- τη συνολική προσπάθεια των παιδιών,
- τα όσα διδάχθηκαν,
- τα όσα εφάρμοσαν,
- την ατομική εργασία,
- την συμμετοχή στις ομαδικές εργασίες,
- το προφορικό και γραπτό λόγο τους,
- τη γενική συμμετοχή τους στο μάθημα.

Γ. Σχολική ζωή: ιστορική και διαπολιτισμική προσέγγιση.

Εισηγήτριες:

Ευριδίκη Βουτσιλά

Αναστασία Γκριμούρα

Στοιχεία

- **ΤΙΤΛΟΣ:** Σχολική ζωή: ιστορική και διαπολιτισμική προσέγγιση.
- **ΤΑΞΗ:** Α΄ έως Γ΄ Γυμνασίου (υπάρχει ευελιξία εφαρμογής του διδακτικού σεναρίου και στις τρεις τάξεις του Γυμνασίου).
- **ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ:** Νεοελληνική λογοτεχνία.
- **ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ:** Προβλέπεται διδακτική ενότητα με αυτό το θέμα στην Α΄ Γυμνασίου (1η ενότητα: σχολική ζωή).
- **ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ:** 24 διδακτικές ώρες.
- **ΔΟΚΙΜΗ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΟ:** Δεν έχει γίνει. Μπορεί, όμως, να εφαρμοστεί στο πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης.

Εισαγωγικά στοιχεία (1)

- Το σχολείο είναι ένας θεσμός που συνυφαίνεται άμεσα με την παιδικότητα.
- Οι αναμνήσεις των περισσότερων έχουν σημαδευτεί από το πέρασμα στο σχολείο και έχουν συνδεθεί με ευχάριστες ή δυσάρεστες καταστάσεις, πρόσωπα, γεγονότα και πράγματα.
- Στόχος: η επιλογή ενός θέματος που πηγάζει άμεσα από το μικρόκοσμο της ζωής των παιδιών και συνάδει με τα ενδιαφέροντα και τις παραστάσεις τους.
- Εκφάνσεις της σχολικής ζωής: διδασκαλία, εκπαιδευτικές μέθοδοι, μαθήματα, κανονισμοί, ποινές, αξιολόγηση, γιορτές και δραστηριότητες, κοινωνικές σχέσεις.

Εισαγωγικά στοιχεία (2)

- Κοινός παρανομαστής όλων των εκφάνσεων της σχολικής ζωής είναι η διαπαιδαγώγηση, η μάθηση και η κοινωνικοποίηση των μαθητών.
- Αμφίδρομη σχέση σχολείου-λογοτεχνίας: το σχολείο «χρησιμοποιεί» τη λογοτεχνία ως αντικείμενο διδασκαλίας, ενώ η λογοτεχνία «χρησιμοποιεί» το σχολείο ως πηγή έμπνευσης.
- Πολυπρισματική καταγραφή του σχολείου στις λογοτεχνικές σελίδες:
 - Λογοτεχνικά κείμενα που τοποθετούν στο κέντρο τη σχολική πραγματικότητα.
 - Λογοτεχνικά κείμενα που πραγματεύονται πτυχές της σχολικής ζωής, χωρίς να αποτελούν την κεντρική θεματική τους.

ΣΚΟΠΟΘΕΣΙΑ

Με τη διδασκαλία του διδακτικού σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές:

- να έρθουν σε δημιουργική επαφή με λογοτεχνικά έργα σχετικά με τη σχολική ζωή, να τα ερμηνεύσουν και να νιώσουν αισθητική απόλαυση,
- να συνδέσουν τα κείμενα με τα προσωπικά τους βιώματα από το σχολείο και να τα συγκρίνουν,
- να είναι σε θέση να εντοπίζουν και να αναγνωρίζουν τις αξίες και τις ιδέες που υπάρχουν στα λογοτεχνικά κείμενα,
- να εξοικειωθούν με διαφορετικά κείμενα και να κατανοήσουν ότι αυτά ανταποκρίνονται σε διαφορετικούς σκοπούς και ιστορικές ανάγκες,
- να κατανοήσουν τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους οι συγγραφείς μιλούν για τη (δική τους) σχολική ζωή,
- να διακρίνουν τις ποικίλες πτυχές της σχολικής ζωής και να τις επεξεργαστούν.

Δεξιότητες (1)

Με την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές:

- να είναι σε θέση να αποδίδουν το περίγραμμα του χαρακτήρα κεντρικών ηρώων ή προσώπων που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πλοκή της ιστορίας,
- να δραματοποιούν σκηνές που σχετίζονται με συναισθήματα ηρώων ή με ποικίλες πτυχές της σχολικής ζωής,
- να αναπτύξουν δημιουργικές ικανότητες συγγραφής μέσα από τη διαφοροποίηση ουσιαστικών παραγόντων που επαναπροσδιορίζουν την ιστορία,
- να συγκρίνουν ως προς το περιεχόμενο κείμενα που πραγματεύονται αντίστοιχους άξονες της σχολικής ζωής,

Δεξιότητες (2)

- να αντλούν στοιχεία από το κείμενο και να αποτυπώνουν με παράλληλη βιβλιογραφική έρευνα το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας στην οποία εκτυλίσσεται η ιστορία,
- να διακρίνουν στο κείμενο τις διαφορετικές οπτικές των ηρώων και να επισημαίνουν τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μιλούν για το σχολείο οι μεγάλοι και τα παιδιά ανάλογα με την ιδιότητά τους (μαθητές-εκπαιδευτικοί),
- να αναγνωρίζουν το ιστορικό πλαίσιο των λογοτεχνικών κειμένων και να περιγράφουν τις διαφορές της σχολικής ζωής παλαιότερα και σήμερα,
- να συγκρίνουν τα εκπαιδευτικά συστήματα διαφόρων χωρών στην ίδια ιστορική περίοδο.

Κείμενα (1)

A) Κείμενα διαφόρων λογοτεχνικών και κειμενικών ειδών:

Παλαμάς, Κωστής. *Τα σκολειά χτίστε!*

Σακκά-Νικολακοπούλου Ναννίνα (2000). *Σχολείο... στα μέτρα μας στο Η εφημερίδα μας: Τα παιδιά του 2000*. Αθήνα: Φυτράκη.

Freire, Paulo (2009). *Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν/μτφρ: Τάσος Λιάμπας*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

- 4^η Επιστολή: «Για τα ουσιαστικά προσόντα των Προοδευτικών δασκάλων ώστε να επιτελούν καλύτερα το έργο τους».

- 6^η Επιστολή: «Για τη σχέση ανάμεσα στον εκπαιδευτικό και τους μαθητές».

Κείμενα (2)

B) Ολόκληρα μυθιστορήματα

Παπαθεοδώρου, Βασίλης (2000). *Σχολική παράσταση*. Αθήνα: Καστανιώτη

Μαστρογιάννη, Ιφιγένεια (2008). *Τα παιδιά του τελευταίου θρανίου*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Σαλόμκο, Ναταλία (2009). *Αν ήμουν δάσκαλος/μτφρ: Κίρα Σίνου*. Αθήνα: Πατάκη

Μπεγκοντό, Φρανσουά (2008). *Ανάμεσα στους τοίχους /μτφρ: Μαριλένα Κοραντζάνη*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Κείμενα (3)

Γ) Παράλληλα κείμενα

Καλιότσος, Παντελής (1996). *Ένα σακί μαλλιά*. Αθήνα: Πατάκη (σελ.130-182).

Αλεξίου, Έλλη (1979). *Μια μέρα στο Γυμνάσιο*. Αθήνα: Καστανιώτη (Γ' Πράξη).

Κονδυλάκης, Ιωάννης (1877). *Όταν ήμουν δάσκαλος*. Αθήνα: Πέλλα.

Βιζυηνός, Γεώργιος (1885). *Γιατί η μηλιά δεν έγινε μηλέα*. Αθήνα: Γαλαξία.

Αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε)

- Προβολή δύο ταινιών μικρού μήκους που θα χρησιμοποιηθούν στην α' φάση:
<http://www.youtube.com/watch?v=VwKQ16BZens> *Πορτραίτα* (Δημοτικό σχολείο Κατσικά Ιωαννίνων) και
<http://www.youtube.com/watch?v=Nx3OC6TvC3M> *Το λάθος* (Δημοτικό σχολείο Οίας Σαντορίνης)
- Διαδικτυακή αναζήτηση υλικού για την υλοποίηση δραστηριοτήτων της β' φάσης.
- Καταγραφή και παρουσίαση των απαντήσεων της γ' φάσης.

Α΄ Φάση (1)

- Προτεινόμενη διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες
- Μορφή διδασκαλίας: μετωπική δασκαλοκεντρική
- Ατομική εργασία μαθητών
- Ρόλος εκπαιδευτικού: καθοδήγηση του μαθήματος με τη διανομή του υλικού και την ανάθεση των δραστηριοτήτων
- Διδακτικό υλικό:
 - ✓ το ποίημα «*Τα σκολειά χτίστε!*»,
 - ✓ το άρθρο «*Σχολείο... στα μέτρα μας*»,
 - ✓ οι δύο ταινίες μικρού μήκους *Πορτραίτα* και *Το λάθος*,
 - ✓ οι δύο επιστολές του Paulo Freire «*Για τα ουσιαστικά προσόντα των Προοδευτικών δασκάλων ώστε να επιτελούν καλύτερα το έργο τους*» και «*Για τη σχέση ανάμεσα στον εκπαιδευτικό και τους μαθητές*».

Α΄ Φάση (2)

- Δραστηριότητες:
 1. Περιγράψτε το σχολείο σας. Δώστε έμφαση σε στοιχεία που σας αρέσουν και σε στοιχεία που θα θέλατε να αλλάξετε σ' αυτό.
 2. Συγκρίνετε τα σχολεία που περιγράφουν ο Παλαμάς και η Σακκά-Νικολακοπούλου στο ποίημα και το άρθρο τους, αντίστοιχα. Παρατηρήστε ομοιότητες και διαφορές με το δικό σας σχολείο.
 3. Παρακολουθήστε τις δύο ταινίες μικρού μήκους και συζητήστε γιατί οι μαθητές απομονώνονται και συγκρούονται, αντίστοιχα. Συνδέστε την απάντηση με τα δικά σας βιώματα στο σχολείο. Με ποια κατηγορία μαθητών θα ταυτίζατε τον εαυτό σας;
 4. Σκιαγραφήστε τον «ιδανικό εκπαιδευτικό», δίνοντας βαρύτητα στα προσόντα που θα πρέπει να συγκεντρώνει κατά τη γνώμη σας. Στη συνέχεια, διαβάστε τις δύο επιστολές του Paulo Freire. Με ποιες «συμβουλές» του παιδαγωγού συμφωνείτε και με ποιες διαφωνείτε;

Β΄ Φάση (1)

- Προτεινόμενη διάρκεια: 15 διδακτικές ώρες
- Μορφή διδασκαλίας: ομαδοσυνεργατική
- Συγκρότηση 4 ομάδων κατ' αναλογία προς τις θεματικές ενότητες
- Ρόλος εκπαιδευτικού: καθοδήγηση του μαθήματος με διανομή του υλικού, βοήθεια και ισότιμη συμμετοχή στη διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων
- Παρουσίαση των απαντήσεων κάθε ομάδας στην ολομέλεια της τάξης.
- Διδακτικό υλικό: Φύλλα εργασίας με άξονα:
 - ✓ τα μυθιστορήματα: *Σχολική παράσταση, Τα παιδιά του τελευταίου θρανίου, Αν ήμουν δάσκαλος, Ανάμεσα στους τοίχους*
 - ✓ και τα παράλληλα κείμενα: «Όταν ήμουν δάσκαλος», «Γιατί η μηλιά δεν έγινε μηλέα», *Ένα σακί μαλλιά, Μια μέρα στο Γυμνάσιο.*

Β΄ Φάση (2)

Θεματικές ενότητες:

1. Διαμαθητικές σχέσεις και σχολικές εκδηλώσεις,
2. Μαθήματα, κανονισμοί και σχέσεις εκπαιδευτικού-μαθητή,
3. Το επάγγελμα και ο ρόλος του εκπαιδευτικού,
4. Διδασκαλία και διαδιδασκαλικές σχέσεις.

Δραστηριότητες:

1. περίγραμμα χαρακτήρα,
2. δημιουργική γραφή,
3. δραματοποίηση,
4. σύγκριση,
5. έρευνα.

Γ΄ Φάση (1)

- Προτεινόμενη διάρκεια: 5 διδακτικές ώρες.
- Απουσία περαιτέρω διδακτικού υλικού.
- Αξιοποίηση γνώσεων που αποκτήθηκαν από το σενάριο.
- Μορφή διδασκαλίας: ομαδοσυνεργατική.
- Εργασία μαθητών στην ολομέλεια της τάξης.
- Ρόλος εκπαιδευτικού: καθοδήγηση μαθήματος με τη διαδοχική διανομή των δραστηριοτήτων.
- Παραγόμενο υλικό της γ΄ φάσης: κοινωνικό προϊόν του διδακτικού σεναρίου.
- Παρουσίαση του κοινωνικού προϊόντος με τη μορφή της εκδήλωσης στις υπόλοιπες τάξεις και τα τμήματα του Γυμνασίου.

Γ' Φάση (2)

- Δραστηριότητες:
 1. Συζητήστε ανά δύο οι ομάδες των οποίων τα μυθιστορήματα περιέχουν την ίδια οπτική παρουσίασης (1^η-2^η ομάδα και 3^η-4^η ομάδα). Διαπιστώστε ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στον Γκέοργκ και την Άννα ως μαθητές και στον Αλεξάντρ Αρσένιεβιτς και το Φρανσουά Μπεγοντό ως εκπαιδευτικούς.
 2. Συνθέστε μια σύντομη Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης με σημεία αναφοράς τις χρονικές περιόδους που οριοθετούν τα παράλληλα κείμενα στην 4^η δραστηριότητα (1870, 1880, 1970, 1990). Χρησιμοποιήστε το υλικό που παρέχουν τα κείμενα σε συνδυασμό με μια δική σας αναζήτηση στην υπάρχουσα βιβλιογραφία.
 3. Συγκεντρώστε όλα τα άρθρα που συνθέσατε στην 5^η δραστηριότητα και συγκρίνετε τα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών στις οποίες εκτυλίσσονται τα μυθιστορήματα (Γερμανία, Ελλάδα, Ρωσία, Γαλλία).

Αξιολόγηση

Αξιολογείται σε ποιο βαθμό οι μαθητές κατόρθωσαν να:

- προσεγγίσουν δημιουργικά, βιωματικά και διαισθητικά τα λογοτεχνικά κείμενα που πραγματεύονται ποικίλες πτυχές της σχολικής ζωής,
- να διακρίνουν στα κείμενα τη διαφοροποίηση της οπτικής των ηρώων ανάλογα με την ηλικία, το φύλο και την ιδιότητά τους,
- κατανοήσουν την ιστορικότητα του θεσμού του σχολείου και να διακρίνουν πτυχές της σχολικής ζωής παλαιότερα και σήμερα,
- συνειδητοποιήσουν τις αποκλίσεις που παρουσιάζει το εκπαιδευτικό σύστημα στις διάφορες χώρες.

Βιβλιογραφία για τον εκπαιδευτικό

- Freire, Paulo (2009). *Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν/μτφρ.:* Τάσος Λιάμπας. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Ακρίβος, Κώστας (2003). *Να μαθαίνω γράμματα.* Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μπουζάκης, Σήφης (2006). *Νεοελληνική εκπαίδευση (1821-1998).* Αθήνα: Gutenberg.

Δ. Λαϊκά μαγικά παραμύθια απ' όλον τον κόσμο

Εισηγητές:

Μαργαρίτης Μαλλιάρης

Άννα Κρεμέτη

Ματθίλδη Κυρμιζοπούλου

Μαλαματένια Καλιντζόγλου

Στοιχεία του παραμυθιού

- Κοινά μοτίβα αφήγησης και εξέλιξης της πλοκής της ιστορίας, αποτέλεσμα της μακρόχρονης επαφής των διαφορετικών πολιτισμών.
- Κατ' εξοχήν μέσο ψυχαγωγίας (παρηγοριά).
- Πρόταση στάσης ζωής.
- Δείκτης της εξελικτικής πορείας ενός πολιτισμού.
- Προφορικότητα.

Σκοποθεσία σχεδίου διδασκαλίας

Επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να γνωρίσουν το παραμύθι ως ένα ξεχωριστό αφηγηματικό είδος με τα δικά του χαρακτηριστικά.
- Να κατανοήσουν ότι η αφηγηματική πλοκή και όχι τα πρόσωπα ή οι λειτουργίες συγκροτούν ένα παραμύθι.
- Να αντιληφθούν την προφορικότητα που χαρακτηρίζει το είδος.
- Να συνειδητοποιήσουν τη σχετικότητα στον ορισμό του 'αλλιώτικου' πολιτισμού και του 'φυσικού και αυτονόητου' τρόπου ζωής μας.
- Να φτάσουν στην αυτογνωσία μέσα από τη συγκριτική εξέταση των διαφορετικών τρόπων ζωής και στάσης των ηρώων που προβάλλονται μέσα σε κάθε παραμύθι.

Δεξιότητες

Επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά του παραμυθιού (αφηγηματικές τεχνικές, δομικά στοιχεία κ.λπ).
- Να μπορούν να κάνουν αναπαράσταση και να δραματοποιούν σκηνές από παραμύθια.
- Να μπορούν να συγγράψουν νέα ή να μεταλλάξουν παλιά παραμύθια.
- Να είναι σε θέση να παρατηρούν και να ερμηνεύουν τις ξένες μορφές ή στοιχεία πολιτισμού που συναντούν τόσο στα παραμύθια όσο και στην καθημερινότητά τους.
- Να συνδυάζουν τις γνώσεις της ιστορίας και της γεωγραφίας με τη συγκεκριμένη θεματική.

Αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε)

- Α΄ Φάση: βιντεοπροβολέας και ίσως ένα κασετόφωνο για τα ηχογραφημένα παραμύθια.
- Β΄ Φάση: αξιοποίηση της αίθουσας πληροφορικής του σχολείου, Η/Υ (διαδίκτυο), βιντεοπροβολέας, κασετόφωνο – CD player.

Κείμενα για τους μαθητές

- *Παραμύθια από την Κίνα/μτφρ. Γιάννης Βαλούρδος.*
- *Παραμύθια από την Αφρική/μτφρ. Γιάννης Βαλούρδος.*
- *Αθανάσιος Σταθόπουλος (επιμ.). 40 Αλβανικά Παραμύθια.*
- *Άννα Αγγελοπούλου(επιμ.). Οι Παραμυθοκόρες.*
- *Δημήτρης Προύσαλης (επιμ.). Λαϊκά Παραμύθια των Παλαιστινίων.*

Βιβλιογραφία για τον εκπαιδευτικό

Ροντάρι, Τζιάνι. *Η Γραμματική της φαντασίας.*

Χούνος, Νέστορας (επιμ.) *Μύθοι και θρύλοι απ' όλο τον κόσμο.*

Η Εισαγωγή από το βιβλίο: Αγγελοπούλου, Άννα (επιμ.). *Οι Παραμυθοκόρες.*

Πολίτης, Νικόλαος Γ., *Οι Παραδόσεις του ελληνικού λαού, Τόμος Α΄.*

Αποστολίδου Βενετία, Χοντολίδου Ελένη, Καπλάνη Βικτωρία (επιμ.) *Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο... μια νέα πρόταση διδασκαλίας.*

Εκπαιδευτικό υλικό

- Φωτογραφίες
- Ταινίες
- Μουσική
- Χάρτες

Α΄ Φάση (πριν την ανάγνωση)

Διάρκεια : περίπου 3 με 4 ώρες.

- Στοχευμένη συζήτηση.
- Ανάγνωση από το σχολικό εγχειρίδιο.
- Συμμετοχή των παιδιών με παρουσίαση των αγαπημένων παραμυθιών.
- Παρουσίαση θεωρητικού πλαισίου.
- Παρακολούθηση αφήγησης παραμυθιού και προβολή Kirikou.

Β΄ Φάση

(συγχρόνως με την ανάγνωση) (1)

Διάρκεια: 12 ώρες.

- Χωρισμός ομάδων και ανάθεση αναγνώσματος.
- Οδηγίες για την δημιουργία ατομικού φακέλου – ημερολογίου.
- Παρουσίαση της έννοιας του λαϊκού παραμυθιού.
- Ανάθεση ανάγνωσης από τον κάθε μαθητή τεσσάρων παραμυθιών.
- Ανάθεση συγγραφής περίληψης.
- Ανταλλαγή περιλήψεων στο εσωτερικό της ομάδας και επιλογή των καλύτερων για ανάγνωση στην ολομέλεια της τάξης.

Β' Φάση

(συγχρόνως με την ανάγνωση) (2)

- Παρουσίαση των αξόνων του Propp.
- Εντοπισμός των αξόνων στα επιμέρους παραμύθια και καταγραφή των κοινών αξόνων ανά ομάδα - παρουσίασή τους στην ολομέλεια της τάξης.
- Παρουσίαση της έννοιας της λαϊκής παράδοσης και ανάθεση των λαϊκών στοιχείων από κάθε πηγή ανά ομάδα.
- Παρουσίαση όλων των πληροφοριών σε powerpoint στην ολομέλεια της τάξης.
- Περιήγηση στο χάρτη (googlemaps και συμβατικό).
- Εντοπισμός ομοιοτήτων και διαφορών ανά λαό.

Β΄ Φάση

(συγχρόνως με την ανάγνωση) (3)

- Παρουσίαση των αξόνων της τελικής εργασίας με βάση το φάκελο – ημερολόγιο.
- Προβολή ταινιών μικρού μήκους.
- Ακρόαση της «Αγέλαστης πολιτείας».

Γ' Φάση

(μετά την ανάγνωση)

Διάρκεια: περίπου 6 ώρες.

- Δημιουργική συγγραφή μικρού παραμυθιού.
- Παρουσίαση των παραμυθιών στην ομάδα εργασίας.
- Επιλογή και παρουσίαση στην ολομέλεια.
- Δραματοποίηση.

ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΑΛΛΑ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΨΕΜΜΑΤΑ

Ε. Επιστημονική Φαντασία. «Δυστοπία στη λογοτεχνία»

Εισηγήτριες:
Ελευθερία Κασικτσή
Αργυρώ Μαγιώνα
Δήμητρα Μαντζώρου

Ουτοπία και Δυστοπία

- **Ουτοπία** είναι το όνομα για μία ιδανική κοινότητα ή κοινωνία.
- Thomas More, *Utopia*, 1518.
- **Δυστοπία** είναι το αρνητικό συμπλήρωμα της «ξεπερασμένης» έννοιας της ουτοπίας: μια μελλοντική εφιαλτική κοινωνία.
- **Δυστοπική λογοτεχνία**: γενικό αντιρρησιακό και κριτικό πνεύμα γραφής.

Σκοποθεσία σχεδίου διδασκαλίας

Επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να συνειδητοποιήσουν και να διερευνήσουν τα κεντρικά θέματα που πραγματεύεται η επιστημονική φαντασία και να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των δυστοπικών έργων,
- να μπορούν να αξιοποιούν την προβληματική αυτού του είδους, ώστε να αναστοχάζονται απέναντι στη δική τους σύγχρονη κοινωνία,
- να αποδομήσουν το στερεότυπο της κοινωνίας των δύο άκρων,
- να εξοικειωθούν με το συγκεκριμένο λογοτεχνικό είδος, ώστε να του προσδώσουν την πρέπουσα αξία και πιθανώς να ασχοληθούν στο μέλλον με αυτό.

Δεξιότητες

Επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να εξετάζουν κριτικά τις στάσεις και αντιλήψεις που προβάλλονται στην κοινωνία του εκάστοτε έργου που επεξεργάζονται,
- να εντοπίζουν το ρόλο του ατόμου στη διαμόρφωση και εξέλιξη της κάθε κοινωνίας,
- να οραματιστούν την εξέλιξη της δικής τους κοινωνίας ως δυστοπία και να την αποτυπώσουν σε μορφή μυθοπλασίας,
- να μπορούν να τοποθετούν τα λογοτεχνικά έργα που επεξεργάζονται στο αντίστοιχο ιστορικό και πολιτικό τους πλαίσιο.

Αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.)

- Α΄ Φάση : βιντεοπροβολέας και αξιοποίηση αίθουσας πληροφορικής του σχολείου.
- Β΄ Φάση: βιντεοπροβολέας.

Περιεχόμενο Διδασκαλίας (1)

Ολόκληρα βιβλία:

- Bradbury Ray (2012). «Φαρενάιτ 451».
- Orwell George (1999). «1984. Ο Μεγάλος Αδερφός».
- Orwell George (1979). «Η φάρμα των Ζώων».
- Huxley Aldous (2002). «Θαυμαστός καινούργιος κόσμος».

Περιεχόμενο Διδασκαλίας (2)

Αποσπάσματα από βιβλία επιστημονικής φαντασίας:

- Atwood, Margaret (1939) «Η ιστορία της πορφυρής δούλης».
- Guin U., Le (1929) «Ο αναρχικός των δύο κόσμων».
- More, Thomas (1518) «Τρία κείμενα για την ουτοπία. Ουτοπία».

Κόμικ:

- Moore, Alan (2007) «V for Vendetta».

Από Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ' Λυκείου

- Bertolt Brecht (1939) «Τρόμος και αθλιότητα του Τρίτου Ράιχ. Ο σπιούνος».

Περιεχόμενο Διδασκαλίας (3)

Ταινίες:

- Babak Anvari (2012). *2+2=5*.
- Jean-Baptiste Léonetti (2011). *Carre Blanc*.
- Gary Ross (2012). *Hunger games*.
- James McTeigue (2005). *V for Vendetta*.

Α΄ Φάση: πριν την ανάγνωση

- **1^η Διδακτική Ώρα:** Συζήτηση για την ουτοπία-δυστοπία. Αφόρμηση από προβολή σχετικών εικόνων.
- **2^η Διδακτική Ώρα:** Ανάγνωση αποσπασμάτων από την *Ουτοπία*. Ακολουθεί συζήτηση και αναζήτηση πληροφοριών για το έργο από τους μαθητές.
- **3^η Διδακτική Ώρα:** Χρήση αίθουσας υπολογιστών του σχολείου για να διεξαχθεί ελεύθερη αναζήτηση πληροφοριών από τους μαθητές για τις λέξεις-κλειδιά.
- **4^η Διδακτική Ώρα:** Προβολή ταινίας μικρού μήκους *2+2=5*. Διάλογος για τον αυταρχισμό και τμηματική επεξεργασία κόμικ *V for Vendetta*.

Β' Φάση: κυρίως ανάγνωση (1)

- **5^η και 6^η Διδακτική Ώρα:** Προβολή ταινίας *Hunger Games* και συζήτηση.
- **7^η Διδακτική Ώρα:** Διαβάζουμε τον *Σπιούνο*. Ακολουθεί συζήτηση και δραματοποίηση του αποσπάσματος.
- **8^η, 9^η και 10^η Διδακτική Ώρα:** Προβολή ταινίας *V for Vendetta*. Στοχευμένη παρακολούθηση από τους μαθητές και στη συνέχεια συζήτηση. Ιστορική αναδρομή για τον εντοπισμό και τη σύγκριση των ιστορικών και των φανταστικών συνθηκών.

Β΄ Φάση: κυρίως ανάγνωση (2)

- **11^η Διδακτική Ώρα:** Τμηματική ανάγνωση του Αναρχικού των Δύο Κόσμων. Επεξεργασία ανά ομάδες διαφορετικών αποσπασμάτων και παρουσίαση των μίνι-εργασιών. Κριτικός σχολιασμός.
- **12^η και 13^η Διδακτική Ώρα:** Διαβάζονται αποσπάσματα (τρία) από την Ιστορία της Πορφυρής Δούλης. Καθοδηγητικές ερωτήσεις κατά τη συζήτηση από τον διδάσκοντα αλλά και διευκρινίσεις για την κατανόηση των αποσπασμάτων.
- **14^η και 15^η Διδακτική Ώρα:** Προβολή αποσπασμάτων Carre Blanc. Συζήτηση μαθητών.
- **16^η Διδακτική Ώρα:** Παρουσίαση Α' Ομάδας: 1984.
- **17^η Διδακτική Ώρα:** Παρουσίαση Β' Ομάδας: Η φάρμα των ζώων.
- **18^η Διδακτική Ώρα:** Παρουσίαση Γ' Ομάδας: Θαυμαστός Καινούριος Κόσμος.
- **19^η Διδακτική Ώρα:** Παρουσίαση Δ' Ομάδας: Φάρεναϊτ 451.

Γ' Φάση: μετά την ανάγνωση

- **20^η Διδακτική Ώρα:** Δημιουργική ομαδική ενασχόληση με τα βιβλία που παρουσιάστηκαν.
- **21^η Διδακτική Ώρα:** Εφαρμογή τύπου δραματοποιημένης διδασκαλίας: συνέντευξη ανά ομάδες από τους ήρωες των βιβλίων.
- **22^η Διδακτική Ώρα:** Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να γράψει τη συνέχεια της δυστοπίας που διάβασε.
- **23^η Διδακτική Ώρα:** Συζήτηση γυάλας για τα δυστοπικά στοιχεία στη σύγχρονη κοινωνία.
- **24^η Διδακτική Ώρα:** Ομαδική εργασία: δημιουργία δυστοπικής ιστορίας.

Αξιολόγηση

- Κάθε μαθητής παραδίδει ένα φάκελο που περιλαμβάνει ατομικές και ομαδικές εργασίες.
- Η αξιολόγηση είναι συνεχής και διαμορφωτική.

Α' Φάση: συμμετοχή στις συζητήσεις.

Β' Φάση: δραστηριότητες που αναλαμβάνουν.

Γ' Φάση: ενδιαφέρον και προσωπική προσπάθεια.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΣΤ. ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ «Η ΦΙΛΙΑ»

Εισηγήτριες:
Ιωάννα Βογατίνη
Ελένη Καλογεριά
Χριστίνα Πουτούρη

Στοιχεία σεναρίου

- ΤΑΞΗ: Α΄ Γυμνασίου
- ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: Νεοελληνική Λογοτεχνία
- ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ: Προβλέπεται διδακτική ενότητα με αυτό το θέμα στη συγκεκριμένη τάξη, Α΄ Γυμνασίου.
- ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ: 25 ώρες
- Το παρόν σενάριο δεν έχει εφαρμοστεί σε σχολικό περιβάλλον.
- Μπορεί να εφαρμοστεί στην τυπική εκπαίδευση.

Εισαγωγικά στοιχεία

- Φιλία: βασικό είδος των διαπροσωπικών σχέσεων του ανθρώπου-αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής του.
- Εφηβική ηλικία: τάση απομόνωσης, σύναψη φιλικών σχέσεων για τη συμπλήρωση του συναισθηματικού κενού.
- Στην εφηβική ηλικία η φιλία είναι μέσο ανεξαρτητοποίησης και εξερεύνησης του κόσμου.
- Κυκλοθυμική συμπεριφορά εφήβων: συχνές συγκρούσεις στις μεταξύ τους σχέσεις.
- Εκπαιδευτικός: διαμεσολαβητής-καθοριστικός ρόλος για την επίλυση των συγκρούσεων.
- Τα παιδιά είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένα με την έννοια της φιλίας, άρα θα είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα γι' αυτά η διδασκαλία αυτής της θεματικής.

Σκοποθεσία

Επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- Να κατανοήσουν την έννοια της φιλίας και να αντιληφθούν τη σημασία της γενικότερα για τη ζωή του ανθρώπου.
- Να αντιληφθούν τις διάφορες συνθήκες υπό την επίδραση των οποίων αναπτύσσεται μία φιλική σχέση.
- Να εντοπίσουν τα διαφορετικά κριτήρια επιλογής φίλων σε κάθε ηλικία και φύλο.
- Να αναγνωρίσουν τη σημασία που έχει η επίδραση των κοινωνικών συνθηκών στις σχέσεις των ανθρώπων, όπως αυτή περιγράφεται στα λογοτεχνικά κείμενα.
- Να αναγνωρίσουν και να αποδεχτούν την ετερότητα.
- Να περιγράψουν τη συναισθηματική κατάσταση των ηρώων με και χωρίς τον εκάστοτε φίλο τους.

Δεξιότητες

Με την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:

- Να αξιολογούν τις στάσεις και τις συμπεριφορές των ηρώων των λογοτεχνικών κειμένων που τους προσφέρονται με στόχο να τους προσεγγίσουν.
- Να εντοπίζουν μέσα από το κάθε κείμενο τα χαρακτηριστικά του κάθε ήρωα και του φίλου του και τον τρόπο που ο καθένας συμπληρώνει τον άλλον.
- Να προσδιορίζουν τη σημασία της σύναψης των φιλικών σχέσεων για τον κάθε ήρωα.
- Να εντοπίζουν πιθανά κοινά στοιχεία της προσωπικής τους ζωής με τους ήρωες των λογοτεχνικών κειμένων

Αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε)

- Χρήση των ΤΠΕ με μαθητοκεντρικό τρόπο.
- Εύρεση πληροφοριών για τη θεματική της φιλίας.
- Επεξεργασία και παρουσίαση λογοτεχνικών κειμένων με πρόγραμμα παρουσίασης (PowerPoint).
- Συγγραφή κειμένου σε μορφή word.
- Δημιουργία μικρής διάρκειας βίντεο στο οποίο οι μαθητές θα παρουσιάζουν τις απόψεις τους για το πώς αντιλαμβάνονται τη φιλία και ανάρτηση του στο YouTube.

Κείμενα

Κείμενα από το σχολικό ανθολόγιο της Α΄ Γυμνασίου:

- «Ο πιστός φίλος» του Όσκαρ Ουάιλντ και
- Απόσπασμα από το βιβλίο «Ο μικρός πρίγκιπας» του Antoine De Saint- Exupery.

Εξωσχολικά λογοτεχνικά έργα:

- «Ξαναβρήκα το φίλο μου» του Φρεντ Ούλμαν (εκδ. Πατάκη, Μάιος 2007, 15η έκδοση).
- «Φίλοι φίλοι καρδιοφίλοι-Ο Λίνος» της Σοφίας Ζαραμπούκα (εκδ. Πατάκη, Οκτώβριος 2002, 9η έκδοση).
- «Ο Μαρσελλέν που κοκκινίζει» του Sempre (εκδ. Τεκμήριο, 1980).
- «Ο μικρός πρίγκιπας» του Antoine De Saint-Exupery (εκδ. Πατάκη, 2011).

Εκπαιδευτικό υλικό

Ταινία κινουμένων σχεδίων:

- ‘Toy Story’ της Pixar (σκηνοθεσία: John Lasseter, 1995).

Ταινίες:

- ‘My girl’ της Columbia Pictures (σκηνοθεσία: Howard Zieff 1991).
- ‘Bridge to Terabithia’ της Walt Disney Pictures σε συνεργασία με την Walden Media (σκηνοθεσία: Gabor Csupo 2007).

Μεθόδευση της διδασκαλίας

Α΄ ΦΑΣΗ (πριν την ανάγνωση)

- Προτεινόμενη διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες.
- Είδη διδασκαλίας: μετωπική, μαθητοκεντρική.
- 1^η ώρα: Εισαγωγή στη θεματική της φιλίας.
- 2^η - 3^η ώρα: Προβολή και σχολιασμός ταινίας ‘Τογ Story’. Συζήτηση στο πλαίσιο της ιστορίας.
- 4η ώρα: Διάλογος, παράθεση παροιμιών, γνωμικών.

Β΄ ΦΑΣΗ – ανάγνωση (1)

- Προτεινόμενη διάρκεια: 16 διδακτικές ώρες.
- 5^η- 6^η ώρα: Προβολή και σχολιασμός ταινίας My girl. Συζήτηση στο πλαίσιο της ιστορίας.
- 7^η ώρα: Συγγραφή έκθεσης με τα χαρακτηριστικά του ιδανικού φίλου.
- 8^η ώρα: Δημιουργία αγγελίας σε εφημερίδα. «Ζητείται φίλος...»
- 9^η ώρα: Σχεδιασμός «διαφήμισης».
- 10^η- 11^η ώρα: Ανάγνωση και επεξεργασία αποσπασμάτων από το σχολικό εγχειρίδιο.

Β΄ ΦΑΣΗ – ανάγνωση (2)

- 12^η - 13^η ώρα: Προβολή και σχολιασμός της ταινίας Bridge to Terabithia. Διανομή φύλλων εργασίας στην κάθε ομάδα.
- 14^η ώρα: Ομάδα Α΄: παρουσίαση του λογοτεχνικού βιβλίου «Ξαναβρήκα το φίλο μου» του Φρεντ Ούλμαν.
- 15^η ώρα: Ομάδα Β΄: παρουσίαση του λογοτεχνικού βιβλίου «Φίλοι φίλοι καρδιοφίλοι-Ο Λίνος» της Σοφίας Ζαραμπούκα.

Β΄ ΦΑΣΗ – ανάγνωση (3)

- 16^η ώρα: Ομάδα Γ΄: παρουσίαση του λογοτεχνικού βιβλίου «Ο Μαρσελλέν που κοκκινίζει» του Sempre.
- 17^η ώρα: Ομάδα Δ΄: παρουσίαση λογοτεχνικού βιβλίου «Ο μικρός πρίγκιπας» του Antoine De Saint-Exupery.
- 18^η -19^η -20^η ώρα: Δραματοποίηση του βιβλίου «Ο μικρός πρίγκιπας» στο πλαίσιο της τάξης.

Είδη διδασκαλίας: μετωπική, μαθητοκεντρική, δασκαλοκεντρική, ομαδοσυνεργατική.

Γ΄ ΦΑΣΗ (μετά την ανάγνωση)

- Προτεινόμενη διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες.
- 21η -22η ώρα: Μαγνητοσκόπηση βίντεο, μοντάρισμα και ανάρτηση στο διαδίκτυο από τις εκπαιδευτικούς.
- 23η-24η ώρα: Δημιουργία ημερολογίου ανά ομάδες.
- 25η ώρα: Δημιουργία συνταγής για τη φιλία απ' όλη την τάξη.

Είδος διδασκαλίας: ομαδοσυνεργατική.

Αξιολόγηση

- Κάθε παιδί έχει ένα προσωπικό φάκελο-ημερολόγιο με το υλικό που έχει συγκεντρώσει καθ' όλη τη διάρκεια της διδακτικής ενότητας.
- Σταδιακή αξιολόγηση της συμμετοχής στο μάθημα και στην εκπόνηση ατομικών και ομαδικών εργασιών.

Α' Φάση: συμμετοχή στις συζητήσεις.

Β' Φάση: συμμετοχή στις συζητήσεις και στις ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες.

Γ' Φάση: συμμετοχή στις ομαδικές δραστηριότητες και δημιουργικότητα.

Συνταγή της φιλίας

Υλικά:

- 100 γραμμάρια αποδοχή.
- 100 γραμμάρια κατανόηση.
- 200 γραμμάρια στήριξη.
- 60 γραμμάρια γενναιοδωρία.
- 1 φλιτζάνι του τσαγιού εμπιστοσύνη.
- 3 κουταλιές της σούπας ειλικρίνεια.

Εκτέλεση: Ανακατεύουμε απαλά σε ένα μπολ την αποδοχή, την κατανόηση και τη γενναιοδωρία. Ρίχνουμε μέσα τη στήριξη, την ειλικρίνεια και αργά αργά την εμπιστοσύνη. Όταν λιώσουν καλά όλα τα υλικά, τα βάζουμε στο ταψί και ψήνουμε σε δυνατό φούρνο για αρκετό, αρκετό... καιρό.

Βιβλιογραφία για τον εκπαιδευτικό

- Καψάλης, Αχιλλέας, 2006⁴. *Παιδαγωγική Ψυχολογία*. Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.
- Τσιάντης, Ιωάννης, 1997. *Βασική Παιδοψυχιατρική, Τόμος Β', Τεύχος Α', Εφηβεία*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Μπίκος, Κωνσταντίνος, 2011. *Κοινωνικές Σχέσεις και Αλληλεπίδραση στη Σχολική Τάξη*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Δώρα Σεϊτανίδου

Θεσσαλονίκη, 15/09/2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

